

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

<https://christipedia.miraheze.org/wiki/Bijgeloof>

Bijgeloof (Duits *Aberglauben*) is "verzaking van het verstand, bij het vormen van denkbeelden omtrent onderwerpen, die onze zinnen te boven gaan. De *bijgelovige* gelooft nog iets *bij* hetgeen waarvoor hij verstandige gronden heeft, hij gelooft *meer* dan hij behoorde te geloven."^[1]

Een voorbeeld van bijgeloof is het geloof dat men op **vrijdag de 13e** meer kans maakt op een ongeluk. De bijgelovige is op die dag voorzichtig. Daarom zou het volgens sommigen niet slim zijn te reizen of iets nieuws te beginnen. Voor dit bijgeloof bestaat enkel geen bewijs.

Bijgeloof **komt veel voor**. Onderzoek wees uit dat dat de helft van de Nederlanders zichzelf bijgelovig noemt. Inbegrepen zijn mensen die kleine rituelen onderhouden zoals voetballers of acteurs. Een deskundige op het gebied van volksgeloof schreef een boekje met maar liefst 365 voorbeelden van hedendaags bijgeloof^[2].

"Hoe ongeloviger, hoe bijgeloviger. Paranormale beurzen tieren hier welig."

Matthé Schreur,
evangelist in Hoorn
(NL)^[4]

Een voorbeeld van bijgeloof onder (rooms-katholieke) **christenen** is de zogeheten *wonderdadige medaille*. "De personen die ze met vertrouwen dragen, zullen grote genaden ontvangen, vooral als zij ze om de hals dragen."^[3]

Een voorbeeld van bijgeloof onder **Joden**: trouwen op de derde dag van de week, daar God op de derde scheppingsdag 2x zei "het is goed" en er op die dag leven ontstond (God schiep plantaardig leven).

Bijgeloof kan door toevalligheden worden **gewekt** waarbij men, zonder verstandige gronden, een oorzaak-gevolg verband legt. Dit blijkt uit het volgende citaat: "Het zal wel bijgeloof zijn en ik geloof er als zoveel anderen niet in, maar de dag dat mijn zoon met stuipen werd afgevoerd naar het ziekenhuis en ik de ambulance wilde volgen, zag ik een zwarte kat de deur voorbijlopen. Twee uur later kom ik terecht in een ernstig ongeval. Dezelfde avond ga ik eten bij mijn moeder, redelijk laat en hetzelfde scenario doet zich voor: een zwarte kat loopt de deur van mijn moeders appartement voorbij. Twee uur later wil ik naar huis voor mijn korte nachtrust. De auto start niet meer en na veel vijfen en zessen kom ik uiteindelijk thuis vele uren later, met een reservewagen. Ik kijk in het vervolg wel uit voor zwarte katten."

Bijgeloof in Africa

In Africa is veel bijgeloof. Hieronder staan enkele berichten over gevallen van bijgeloof.

Albino's

In Burundi zijn tien mensen aangehouden wegens moord op albino's. De politie verwacht meer verdachten op te pakken. De arrestanten zijn arme boeren, die vermoedelijk in opdracht van een grote criminele organisaties hebben gehandeld. De bende verkocht vervolgens lichaamsdelen van de albino's voor duizenden dollars in buurland Tanzania. Daar worden ze door sommige medicijnmannen verwerkt in drankjes die volgens het bijgeloof magische krachten zouden hebben. In het afgelopen half jaar werden in Burundi zeker tien albino's vermoord, onder wie verscheidene kinderen; in Tanzania vonden vorig jaar veertig albino's een gewelddadige dood. Albino's hebben geen kleurpigment in hun lichaam, ze hebben doorgaans witblond haar en lichtroze huid en ogen.

Bron: *Radio Nederland Wereldomroep*, 16 maart 2009.

Bouw waterreservoir ligt stil door 'zeemeerminnen'

In Zimbabwe ligt de bouw van twee waterreservoirs al een poos stil omdat er volgens de arbeiders zeemeerminnen in de reservoirs rondzwemmen. De arbeiders die de reservoirs moeten bouwen zijn bang voor de zeemeerminnen omdat ze bijzonder kwaadaardig zouden zijn en mensen mee de diepte in zouden trekken. Ze weigeren daarom om nog langer in de buurt van de reservoirs te komen. De reservoirs zijn van groot belang voor landbouwgebieden in Zimbabwe, die met een tekort aan water kampen. Volgens Zimbabwaanse minister van Handel is de enige manier om dit op te lossen door 'een traditioneel bier te brouwen en een ritueel uit te voeren dat de zeemeerminnen wegjaagt'. Toch durven zelfs na het ritueel veel bijgelovige Zimbabwanen niet naar de bouwplaats terug te keren. Zij worden vervangen door niet-bijgelovige arbeiders.

Bron: *Radio Nederland Wereldomroep*, 7 februari 2012.

Het volgende geval van bijgeloof wordt verhaald door een zendeling-arts uit Malawi:

De man in de fles

"Een aantal weken geleden waarschuwde een van de werkers ons om op dat moment even niet naar Rumphu te gaan. Er was een rel gaande; een groep mensen wilde een winkel binnengaan om een man uit een fles te bevrijden waar hij door magie in gevangen was.... Volgens zeggen was de man aan de eigenaar van de winkel verkocht zodat zijn zaak meer opbrengst zou hebben. De eigenaar van de winkel komt uit Burundi en hij lijkt inderdaad goed te verdienen. Malawische winkeleigenaren waren jaloers naar de Afrikaanse dokter gestapt om uit te vinden waarom hun Burundi concurrent het beter deed dan

zij... terwijl hij hier nota bene helemaal niet op de bodem van zijn voorouders leefde! En dit bleek dus zijn geheim: een gestolen man in een fles.

Meer dan 400 mensen stonden voor de winkel te schreeuwen en met messen te zwaaien. Het waren barbaarse toestanden en de politie heeft gas gebruikt om ze uit elkaar te jagen. Nu werd er inderdaad sinds een paar weken een man vermist in het dorp Buwira (...). Het gerucht ging rond dat juist deze man verkocht was door een andere man uit hetzelfde dorp (voor 300.000 MK =1500 €) en in de fles was gestopt. De fles was op een van de planken in de winkel gezet en daardoor werd er nu flinke winst gemaakt. De menigte wilde hun landgenoot oprecht bevrijden; iedereen geloofde serieus dat dit echt zo was.

Als je iemand vraagt over de logica van zo'n verhaal, dan krijg je als antwoord: 'Dit is Afrika, jullie witte mensen weten niks van dit soort dingen. Dit kan echt gebeuren in Afrika.' Einde twijfel. Einde discussie. Als je in een willekeurige kerk hier dezelfde vraag zou stellen, zou je van 90% van de mensen vermoedelijk helaas hetzelfde antwoord krijgen..... Nog niet echt 'veranderd in hun denken', zou Paulus opmerken (Rom.12:1,2).

Vorige week is het lichaam van de vermiste man gevonden in het bos, gedeeltelijk vergaan. Hij was dus inderdaad niet (meer) in de fles. Hij had waarschijnlijk zelfmoord gepleegd, maar de politie arresteerde toch een verdachte (degene die hem aan de Burundiër verkocht zou hebben). Omdat er geen bewijs was, is de man weer vrijgelaten en daarna is hij spoorloos verdwenen. De boze dorpingen van Buwira waren het hier niet mee eens en als wraak hebben ze zijn vader en jongere broer gepakt, aan een boom vastgebonden, gemarteld en in brand gestoken. Beiden overleden aan de verwondingen. De volgende dag werd het dorp getroffen door een heftige bliksem inslag. Drie mensen werden bewusteloos opgenomen in het ziekenhuis en een bewoner was op slag dood. Helaas is dit nu wel een echt gebeurd verhaal.

De vermoorde vader was een vrijwilliger die gewetensvol dagelijks de invoer van het Matunkha watersysteem controleerde en schoon hield; iets waar dus 10.000 mensen baat bij hadden! U kunt begrijpen hoe verwarrend dit alles voor ons is. Ondertussen is de echte verdachte nog steeds spoorloos. De Afrikaanse witch-dokters blijven zichzelf aanprijzen als de enigen die hun medemensen kunnen helpen. Zo beheerst dus zelfs anno 2010 het magische denken de gemiddelde Malawiër, ...met soms wel een hele hoge prijs!

Op Matunkha geloven we dat de vorming van het denkpatroon door Bijbel-verhalen belangrijk is voor de ontwikkeling van een gezond wereldbeeld, zodat kinderen opgroeien zonder zulk magisch denken en zonder onnodige angsten. De schoolresultaten bewijzen in ieder geval dat de leerlingen van Matunkha een prima denkpatroon hebben!

Bron: Bert Nanninga, *Matunkha nieuws*, jan. 2010

Voetnoot

1. ? Weiland & Landré - Woordenboek der Nederduitsche synonymen (1821), band 1, bladzijde 362

2. ? Paul Spapens, *Bijgeloof van alledag*. Kempen Uitgeverij, 2006.

3. ? <http://www.marypages.eu/Medaille.htm>

4. ? in: A. de Heer, *Evangelist Schreur: Hoorn als levensroeping*, Refdag.nl, 26 nov. 2011.